

יחי אדונו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ציוני ראשון לכל הציונים

גודל הנוציות וההכרח לקיים את
הבקשה נפשית למנות "עשה ק"ר רב"

גליון מח
שנה י'

תצא לאור על-ידי ועד חייילי בית חוד'
770 איסטערן פארקוויי - ברוקלין, נ.י. ?

”

הכתר החסידי בעיירה היה
המשפיע, איתו התייעצו בעניני
עבודה, אצלו שאלו עצה אך
להיפטר ממדה רעה ואיך להתרגל
במדה טובה, באיזו סגולה
נוקטים שהתפלה תהיה תפלה,
כיצד קוראים שמע שעל המטה.
אצל המשפיע לוקחים סדר
הכנה לקראת הליכה אל הרבי
ל"יחידות".

לזכות

הוד כ"ק אדמו"ר
מלך המשיח שליט"א
מהרה יגלה ויגאלנו אכי"ר

לעי"נ
הרה"ח ר' משה נחום בן ר' מרדכי מענדל ע"ה
קדנר
נלבי"ע כ"ב ניסן ה'תשע"א

לתרומות והקדשות
ארד"ק - 072.224.4200 | חו"ל - 770.893.9489

ואמר לו: קבץ גשמיות וזרע רוחניות. מאז קיבל ר' הלל על עצמו תפקיד זה כתעודה על כל ימי חייו, כל ימיו קיבץ כסף לפדיון שבויים, בחלק מהכסף סיפק מאכל כשר לחיילים יהודיים בכוכרורסק, ובחלק אחר פירנס אסירים שנאסרו בבתי הסוהר בגלגל עלילות שונות.

הוד כ"ק ארמו"ר האמצעי עשה את ר' הלל למשפיע. והוד כ"ק ארמו"ר ה"צמח צדק" חיזק אותו בעבודת ההשפעה.

ר' הלל היה משפיע בעל מסירות נפש. הוא מסר את נפשו להעמיד מקבלים של אור החסידות, ו"הניח" על כך כוחות גדולים ביותר. יקר היה לו גם הסוג הקטן ביותר של "מקבל", כפי שאנו מוצאים על אברהם אבינו עליו השלום שהיה גיב בגופו ובנפשו. אברהם אבינו היה משפיל נפלא ומסר את נפשו להסביר ענין האחדות גם לערבי, גם ל"בולעך" (לגולם).

ר' הלל ציווה לנגן בשולחנו בכל שבת קודש שלשה ניגונים. כל ניגון שלש פעמים, ובחגים חמשה ניגונים כל ניגון שלש פעמים. הוא היה מקרב את מחונכיו, האברכים, בסיפור ובאימרה מיוחדת, (למשל, להרב החסיד ר' דוב זאב נ"ע קאזעוועקאווי אמר ר' הלל הענין של שעבוד כוח הדיבור בעבודה, והסביר לו את הדבר בהסברה נחתנת). – ואחר כך ניגנו ניגון, וממלא נדבקה האימרה בניגון הראשון, ולאחר מכן היא נקלטה בפנימיות בפעם השניה של הניגון.

משפיעים צריכים למסור את נפשם על האברכים, לא רק להשפיע בדיבור, לומר לו עשה כך, אלא עליו לעבוד עם עצמו במדה שישפיע גם על הוולת. ישנה אימרה מהרשב"ץ, אם רוצה אדם להראות מוח אדם – עליו להיות למעלה מאדם. אדם הוא רגילות, למעלה מאדם – להיות בעל הבית על רגילות.

מורי הרשב"ץ נ"ע שמע מהחסיד ר' מיכל נ"ע מאפאצק, שביחידות" הראשונה שלו אמר לו רבנו הזקן: "הכנס את הרגילות השכלית שלך בסד" (את האסירים בבתי הסוהר היו מלבישים "קלצלאך" על הרגלים, היה בכך משום שמירה מעולה).

על המשפיע לדעת אחריותו הכללית, שהוא מוכרח לחשוב הרבה על עצמו ולבקר את עצמו, שכן כל תנועה שלו נוגעת בנפש המחונך.

בחסידים לא צריך להיות ככלל העניו של בליטות, כשהולכים לטבול – לא צריך אף אחד לדעת מכן, וכיוצא בזה. ישנן ה"עשה" וה"לא תעשה": ה"לא תעשה" – שלא תהיינה בליטות, וה"עשה" – שיהיה בפנימיות.

ליהודי יש כח לעורר את עצמו ולעורר יהודים אחרים, ובעיקר לעורר כביכול את הקב"ה - ש"בואו ונחשוב חשבונו של עולם": לפי כל החשבונות (שהקב"ה הראה בתורתו ובהניסים שהוא עושה בעולם) ה" צריך הקב"ה כבר מזמן להביא את הגאולה האמיתית השלימה ע"י משיח צדקנו (כנ"ל), ובפרט בשנה זו, שלפי כל החשבונות והסימנים היא ה"שנה שמלך המשיח נגלה בו" (כמדובר כמ"פ בחדשים האחרונים).

(דבר מלכות, ש"פ עקב התנשי"א)

נערך ע"י:

ועד חילי בית דוד

בית משיח, בית חיינו

770 איסטערן פארקווי, ברוקלין נ.י.

להערות ותיקונים, או להצטרפות לרשימת הדיוור בדוא"ל:

vaad770@gmail.com

ר' הלל היה משפיע בעל מסירות נפש. הוא מסר את נפשו להעמיד מקבלים של אור החסידות, ו"הנניח" על כך כוחות גדולים

בהדרת כבוד מיוחד.
ישנה אימרה חסידית עתיקה, שאמרה זקני החסידים בדרות הראשונים: "שובניק זקן שווה יותר מאשר עילוי צעיר".
חסידות אינה מעריכה כוחות וחושם שניתנו במתנה, חסידות מעריכה כוחות שעמלו עליהם. חסידות מניחה את כל כובד העבודה על יגיעת בשר ומעמידה את הדגש על יגיעת נפש.
הבעש"ט גילה שכוחו כל יודי לפעול גדולות בביצוע כוונת הבורא ברוך הוא בבריאה, ורבנו הוקן והרביים גיל איך יכול כל אחד להביא את הכוח לפעול בבריאה את כוונת הבורא ברוך הוא.

לזקני החסידים השפעה טובה גדולה על עדת החסידים. זקני החסידים הם הלוחמים של דרכי החסידים. מהם יכולים ללמוד ענין המשמעת - בלי שאלת "למה" - שצריך להיות בחסיד, התמסרותו להתועודות חסידית, העונג בסיפור חסיד וביגונו חסיד. מזקני החסידים מקבלים את ההוד וההדר שזכו לראות בשכינה ששכנה על פני קודש הקדשים של הרביים הקדושים נ"ע, והיו והזוהר ששכנו על זקני החסידים בדרום כשהם היו אברכים והתחנכו בסביבת עדת החסידים.
ברי הדבר שלזקני החסידים חלק גדול בחינוך והדרכת עדת החסידים. אך, המתכבים והמורייכים העיקריים הם המשפיעים, שהרביים נ"ע העניקו להם כוחות להשפיע, לחנך ולהדריך את צעירי עדת החסידים.
החסיד ר' הלל היה עילוי מתולדותו, ובכוחותיו העילויים עמל ויגע בתורה – בגיל י"ג שנה היה בקי בשי"ס, ובגיל ט"ו - בקי בכל כתבי האר"י"ל. ה"צמח צדק" אמר עליו: הכל צריכים למארי חזיטא בקבלה.
באותה תקופה אין מן הפלא להיות בקי בשי"ס בגיל ט"ו או ט"ז, אבל להיות בקי גם בקבלה - היה בכך, גם בימי האור הבה, משום חידוש נפלא.
ומלבד הפלאת מעלת הגדלות בתורה, נגלה ונסתה, שהיתה לר' הלל, הוא גם חינך והדריך את עצמו. הוא אימץ את גופו לעשות הכל כפי שהוא על פי תורה. גליא ונסתה של תורה היו שווים אצל ר' הלל.
ידוע שעל פי קבלה יש לישון לרנע קט בערב שבת בין מנחה לקבלת שבת. ר' הלל לא היה צריך לעמול כדי להירדם. משנשכב נרדם מיד שכן, גופו היה מאומן ולימד את נפשו לעשות רק כמו שהוא על פי התורה ועל פי תורת המק"ח לנסוע למושבות (בחרסון), חוד כ"ק אדמו"ר האמצעי אמר לר' הלל בשנת תקע"ח לנסוע למושבות (בחרסון).

ב"ה
אל אחינו אני"ש והתמימים יחיו,
שלום וברכה!

לקראת שי"פ עקב הגנו להוציא לאור את הקובץ "ציווי ראשון לכל הציוויים" ובו ליקויים משמעות כ"ק אר"ש מה"מ כ"ק אדמו"ר הרי"צ אודות מעלתו של המשפיע החסיד וחוברת קיום הוראת המשנה "עשה לך רב".

מאז ומעולם היה המשפיע אבן יסוד בדרכי החסידות, וכאשר מתעוררת שאלה בעבודת ה', יודע החסיד כי לפתרונה יגיע בידו עם המשפיע החסיד הבקיא בדרכי החסידות והנהגותיה.

כ"ק אדמו"ר מוהררי"צ כותב (אגרות-קודש כרך ה, עמ' צח): "כשאנו מסתכלים בהנהגת והדרכת קודש-הקודשים הוד כ"ק רבנו הזקן... רואים אנו כי לכל לראש הנה ראשית עבודת הקודש בעבודת התעמולה הייתה לבחור באחד החסידים ולמנותו למדריך ומנהיג של עדת החסידים במקום ההוא, ועל פיו היו כל ענייני החסידים בין איש לרעהו".

לפני שלשים שנה יצא כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במבצע "עשה לך רב" בו דרש שכל חסיד ימנה לעצמו משפיע איתו יתייעץ בכל עניניו.
אופן התביעה הנהגת בה דרש הרבי את מילוי הוראה זו מראה על חשיבותה ועל מרכזיותה בהתקשרותו של כל חסיד, וכמסופר על א' החסידים שלא העיזו להראות את פניו לפני כ"ק אד"ש ללא שיש לו משפיע.

כמוכן שמטרת קובץ זה אינה לעלות את חשיבות הנושא בלבד, כי אם להביא להתעוררות מחודשת בענין זה. שאלו של"ע לא מינו עדיין "עשה לך רב" יעשו זאת בהקדם. ואותם שיש להם "עשה לך רב" אך אין הדבר בא לידי ביטוי ורבים אינו מעורב בכל פרטי חייהם, ידאגו בהקדם לחזק זאת - לנח"ר כ"ק אד"ש מה"מ".

וע"י ההתחזקות בהוראותיו חקן של כ"ק אד"ש מה"מ המביא לחיזוק ההתקשרות אליו נוכה תומ"י לראותו פנים אל פנים בנאולה האמיתית והשלימה אז יכריז עם ישראל בקול רם ובשמחה:

זחי אויננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ועד 'דחילי בית דוד'

770 בית משיח, בית חייו

ימות המשיח, כ"ב מחס"ב, ערשי"ק פ' עקב
תהא שנת עצמות נמחות - שנת הקהל
ק"ד שנה להולדת כ"ק אד"ש מה"מ וס"ז שנה לנשיאותו

עד כמה שפרי גשמי מקולקל גורם לכאבים ולהלישות ההתקשרות של כוחות הנפש ואברי הגוף, אין זה בערך כלל לנזק הנדול ולאיבוד כוחות הנפש שגורם פרי רחמי מקולקל. כפי שאנו רואים במוחש את חילול קדושת החסידות שפרי מקולקל חסידי גורם, נוסף על איבוד כוחות עצמו.

ישנן כמה סיבות בהעדר הצמיחה של הנטיעה או בצמיחת פירות מקולקלים, אך לאמינתו של דבר הרי זה תלוי בנוסע. לא זו בלבד שעל הנטיעה להניח כוחות גדולים ביגיעת נפש ויגיעת בשר להכשרת הקרקע שוקליטה תהיה טובה, ולאחר מכן זקוקים לעידוד, ניכוש והשקאה, כל דבר בזמנו ובסדר מסודר, מן ההכרח שהנטיעה והמשפיע יהיה מסור ונתון לנטיעה, להשיג על כל פרט לחוד, ועל כל דבר, אף שאינו נוגע לצמיחה, אלא מביא במדה ידועה הטבה בפרי הצומח - הוא מניח עליו כל הכוחות, שכן טובת הפרי נוגעת לו בנפשו. זהו המשפיע החסידי (רבישער) האמיתי.

שומרי תורה ומצוות מקיימים מצות "והדרת פני זקן", ויש כאלה שמקיימים מצוה זו בהירור רב, שבאמת נחת רוח לראות מרות טובות יהודיות מושרשות כאלו, יהודים מקיימים מצות "והדרת פני זקן" לא רק כלפי הזקן שקנה תכמה, אלא גם כלפי הזקן הפשוט, יש ליהודים דרך ארץ לפני זקן לבן ומכבדים זקן לבן.

וזקן לבן הוא לעת עתה יקר המציאות באמריקה, יש לקוות בעוה"י שבקרבם גם ענין זה בהדרת ישראל - יוטב.

חסידות, שהיא אור וחיות, הכניסה - כדרכה בקודש - אורה וחיות גם בענין של "והדרת פני זקן", ומהשמעת החסידית צמח הסוג של זקני החסידים, מבלי להתייחס למהותו הפרי של החסיד, אם הוא בן תורה גדול, או בן תורה רגיל, או חסיד פשוט, כולם מוכתרים אצל החסידים בתואר "זקני החסידים", והחסידים מכבדים אותם

לקייים את הצינוי ללא שאולות

"מכיון שישנו ציוי בתורה (בר משנה)" "עשה לך רב", הרי מובן וגם פשוט שיש לקיים ציוי זה ללא כל שאולות. . ויש להאריך בכל זה, ומסתמא, לא אוכל להתאפק ולהחריש מלדבר בענין זה עוד פעם ועוד פעם..."

שיחת קודש מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ע"ד הצורך והזכרח הדחוף בקיום ההוראה "עשה לך רב"

ג. • ג.

צינוי כללי, וצינוי ראשון הקודם לכל שאר הצינויים

בהמשך לזה, הרי כאן המקום להזכיר ולעורר עוד הפעם אודות הצורך בקיום הוראת המשנה "עשה לך רב": דובר לאחרונה אודות הוראת המשנה "עשה לך רב", ובקשתי בבקשה נפשית שכל אחד ואחד יעשה כל התלוי בו בענין זה, לכל לראש, בנוגע לעצמו, ונוסף לזה, גם בנוגע לזולת, "ואהבת לרעך כמוך", עיי"ז שיפורסם הוראה זו בכל מקום שירו מגיעת.

ואכן, אצל כמה וכמה - התקבלו הדברים, אבל, אין זה מספיק עדיין למספר, בכמות, של אלו שהיו יכולים וצריכים לקבל את הדברים.

ולכן, יש להזכיר ולעורר עוד הפעם על דבר החיוב, וגם הנכות, לקיים הוראה זו, כאמור, הן בנוגע לעצמו, והן בנוגע לפעולה על הזולת, לפעול על אחרים שגם הם קיימו את הוראת המשנה "עשה לך רב".

ובהזדמנות זו, שישנו הלימוד משיעור חומש היומי, "יורו משפטיך גוי", יש להוסיף כמה פרטים בענין זה, כדלקמן:

הצורך והתחיצות בקיום הוראת המשנה "עשה לך רב", הוא ענין המובן בפשטות ובראה במוחש כו'.

.. ציוי זה אינו רק ציוי פרטי, בתוככי שאר כמה וכמה ציוויים, כן, שאינו יודע

באיזה ענין להתחיל, ובמילא, יכול לדחות את קיום הציורי לאחר זמן, כי אם, ציורי כללי, וציורי ראשון הקודם לכל שאר הציוריים (שעל ידו יכול להיות קיום שאר הציוריים כדבעי) להייתו ענין הנוגע בכל יום, ובכל יום גופא, בנוגע לכל ריבוי העניני דעבודת היום, "כל יומא ויומא עביד עבדתי", החל מנטיי שחרית, ולפניו - אמירת "מורה אני", ולפניו - "יעור משנתו".

אפילו רב מורה הוראה צריך "עשה לך רב"!

הנה, הוראה זו שייכת לכל אחד ואחד מישראל, אפילו גדול שבישראל: הוראת המשנה "עשה לך רב", מתייחסת לכל אחד ואחד מישראל, גם לגדול בישראל, אפילו כאשר נדמה לו שמצד גדול מעלתו אינו זקוק לרב, שהרי גם ביחס אליו ישנו הכלל ד"אם קרוב אצל עצמו", וכדי לשלול את החשש מנביעה אשית כר', עליו למנות לו רב.

ואדרבה: מריק לשון המשנה "עשה לך רב", מוכח, שמדובר (גם) אודות מי שזקוק לכפות את עצמו (עשה - מלשון כפיה) למנות לו רב, מכיון שסבור שמצד גדלותו אינו

של מהיכי תיתי, אור וחיות החסידות מאירים ומחיים את הדבר, שרואים שלאמינות של דבר זה ענין עיקרי, ולא דבר של מהיכי תיתי ואפילו לא דבר טפל, אלא אכן דבר עיקרי.

הסיפוס החסידי בימים עברו נחלק לכמה דרגות: מורה הוראה חסדי, ש"ב. מלמד, בעל הבית בן תורה, בעל הבית בעל עסק ובעל מלאכה חסידיים. כל אחד מהסוגים האמורים למד חסידות בומגים קבועים, האריכו בתפלה, מהם באריכות גדולה ומהם באריכות ממוצעת וכולם התפללו במתינות, בשכחות וכיומא דפגרא היו מתאספים מנגנים ניגונים לבכיים עמוקים, משוחזקים על צורת התנהגותו של חסיד ומספרים סיפורים שונים מהנהגות הרביים, מהנהגות זקני החסידים ומעניני "יחודות".

הכתר החסידי בעיירה היה המשפיע, איתו התייעצו בעניני עבודה, אצלו שאלו עצה איך להיפטר ממדה רעה ואיך להתרגל במדה טובה, באיזו סגולה נוקטים שהתפלה תהיה תפלה, כיצד קוראים שמע שעל המטה. אצל המשפיע לוקחים סדר הכנה לקראת הליכה אל הרבי ל"יחודות".

בין הדברים האמורים ישנם בודאי כאלה שהשכל האנושי יאמר שהם דברים של מהיכי תיתי. למשל - סיפור חסידו או ניגון חסידו. אך אור וחיות החסידות מראים במוחש, שסיפור חסיד, מרבי או מחסיד, הוא ענין עיקרי, ניגון חסידו הוא ענין עיקרי. צריכים ללמוד כיצד לספור סיפור חסיד, לא לייפות את הסיפור בכיבורים והסברים עצמיים. לספר את הסיפור דבר דבר על אופנו. צריכים להתלמד איך לנגן ניגון חסיד, לנגן בלי הוספות של חזנות. שכן, סיפורים והניגונים החסידיים העמידו בעוה"ד דורי דורות של חסידים בעלי עבודה.

משפיעים אצל חסידים הם דבר עיקרי בדרכי החסידות ישנן דרכי החסידים ודרכי החסידות. ומשפיעים הם דבר עיקרי בדרכי החסידות דרכי החסידים הן קליטת השפע ודרכי החסידות הן וריעת השפע. בוריעה גשמית יודעים אנו שהצלחת הצמיחה תלויה בטיב הקליטה. טיב הקליטה תלוי בוריע. אם הוריע מומחה בעבודת האדמה, שעיקרה הכשרת הקרקע לקלוט את הורע ולעורר את כוח הצומח, או תהיה צמיחה מצלחת. ובמיוחד בנטיעה, הרי זה תלוי בהכשרת הקרקע.

עבודת החסידים היא ענין של נטיעה, שיותר מאשר בוריעה תלויה הצמיחה הרוחנית בעיקרה בקליטה, והקליטה תלויה בעבודת ההכשרה, וזה נעשה רק כאשר הוריע (המשפיע) הוא מומחה בעבודתו ואינו עצל במלאכתו. כשהוא עצל במלאכתו הרי לא זו בלבד שהצמיחה כחושה, אלא גם הפירות הצומחים מנטיעה כיו הם מקולקלים.

למותר להסביר משמעותו של פרי מקולקל, ולאיוה נוקים הוא מביא. לא זו בלבד שאין הוא פועל חיזוק בכוחות הנפש ואברי הגוף, דבר שבא מטיב הפירות, אלא גם גורם כאבים חזקים וחלישות והתקשרות של כוחות הנפש ואברי הגוף.

לשונב'נין זקן שוזה לותר מעילולי צעיר

"הכתר החסידי בעיירה היה המשפיע, איתו התייעצו בעניני עבודה, אצלו שאלו עצה אך להיפטר ממדה רעה ואיך להתרגל במדה טובה, באיזו סגולה נוקטים שהתפלה תהיה תפלה, כיצד קוראים שמע שעל המסוה"

שיחה מרתקת בה מתווער כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ אורות נחיצות והכרחיות המשפיע החסידי והקבלה מקני החסידים

ע"פ

דובר שמורגשת עיובה גדולה בדרכי החסידות, שעל חסידים לתקן ולהעמיד הענינים על סדרם. כך מוכרח להיות ולא אחת. וכאשר יעסקו בעוה"ב בתוקף החסידי, לתקן סוכת חסידות חב"ד, בודאי יצליחו.

בעוובה שהשתררה על פי סיבות שונות של הגלות המרה והסלטול הקשה, בדרכי החסידים וחסידות חב"ד, ישנם ענינים עיקריים. כלומר, שכולם מבינים שהם ענינים עיקריים. וענינים, שבהשקפה ראשונה, חושבים שהם מהיכי תינת, במדה שאפשר לשאת - כן, ובמדה שאי אפשר לשאת - לא, אך בכל אופן אין הם ענינים עיקריים, כך חושבים, אך באמת זוהי טעות גמורה.

כתוב "אורח חיים פן תפלט נעו מעגלותי" לא תדע" ואמרו רז"ל אל תהי יושב ושוקל במצותי של תורה. חסידות מבינה ענין זה לא רק על מצותיה של תורה, אלא גם על דרכי החסידים והחסידות.

חסידות היא אור חיות. תכונת האור היא שהוא חודר בכל פינה, ולהיכן שהוא חודר - הריהו אור. ומהות האור היא שהוא דבוק במאור. תכונת החיות היא שהיא מחיה גדול וקטן, את הגם והעדין, ובכל מקום זה חיות.

חסידות היא אור חיות, אור החסידות חודר בכל פינה וחיות החסידות מחיה את הכל ואת כולם, שכל דבר שבהשקפה ראשונה של השכל האנושי נראה שהוא דבר

זקוק לרב, ורק בגלל ציווי המשנה מכריח את עצמו למנות לו רב.

וכמו כן לאורך, שאין מקום לטענה שאינו מסוגל למצוא מי שגדול ממנו שהרי "איני מבקש כו' אלא לפי כחן", ובמילא, עצם העובדה שישנו ציווי המשנה "עשה לך רב", מוכיחה, שאם רק ירצה באמת, ויתייגע בזה, בודאי ימצא לו רב, כהבטחת חז"ל "יגעו ומצאת".

ולא עוד, אלא שגם מי שהוא בעצמו רב ומורה הוראה בישראל, צריך לקיים את הוראת המשנה "עשה לך רב"!

ואדברה, להיותו רב ומורה הוראה, היינו שהנהגתו ופסקי דינים שלו שייכים ונוגעים גם לכמה וכמה מישראל, אוי מודגש עוד יותר הצורך והחשיבות דקיום הוראה "עשה לך רב", מכיון שאין זה רק ענין פרטי שלו, אלא גם ענין הנוגע לרבים.

ועצמו"כ כאשר שומע מכמה מישראל, וביניהם כאלו שיש להם 'סמיכה' לרבנות, שלפי דעתם יש לו טעות בפס"ד מסויים ואע"פ שנהגו כן בעצמו ג"פ, "בתלת זימני הוי חזקה". ונוסף לזה, הורה גם לרבים כו' הרי בודאי שבמקרה כזה אינו יכול לסמוך על עצמו, כי אם, לברר אצל רב שגדול ממנו, כאמור, "עשה לך רב".

ומובן שפנייתו לרב שגדול ממנו לא תתפרש כפגיעה בכבודו, שהרי אינו עושה זאת מפני דריחה של פלוני ופלוני, כי אם מפני ציווי המשנה "עשה לך רב". (שהרי בודאי למד את דברי המשנה, וידע את התוקף ד"דבר משנה", שלא שייך בזה ענין של טעות, "טעה בדבר משנה חודר", ובמכל שכן וקל וחומר: אם בנוגע לכל ענין וענין יש מקום לחשש ד"אדם קרוב אצל עצמו", בענין שכמה רבנים פסקו באופן אחר מהפס"ד שלו, על אחת כמה וכמה שאינו יכול לסמוך על עצמו.

גם שאלות שיודע שיפסק היפך ה"געשמאק" שלו

נוסף על עצם קיום ההוראה ד"עשה לך רב", יש צורך להבהיר עוד ענין עיקרי: גם לאחרתי שמקיים את הוראת המשנה "עשה לך רב", יכול להתערב היקלוגינקער" ולברא ב"המצאה חדשה": לא כל דבר צריכים לשאול אצל הרב.

הוראת המשנה היא "עשה לך רב", אבל, לא נאמרו במשנה אלו שאלות צריכים לשאול אצל הרב.

ובמילא, אומר ה"צ"ר, על"ך לנהוג כך: שאלה כוו שהנך בטוח שהרב יפסק כרצונך, לך ושאל אצל הרב. שאלה כוו שיש לך ספק אם יפסק כרצונך, יש מקום לספק אם על"ך לרוץ לרב תיכף ומיד, או לדחות את השאלה למחר, ושאלה כוו שהנך בטוח שהרב יפסק שלא כרצונך, היפך ה"געשמאק" שלך, בודאי שאין לך למהר לשאול אצל הרב. לשם מה להכניס ראש קר במים רותחים... אלא לדחות את השאלה ל"מחר", "יש מחר שהוא לאחר זמן".

הנהגה זו, ממשיך ה"ציר", אינה בסתירה לקיום הוראת המשנה "עשה לך רב", שהרי עשיית לך רב, והנך שואל אצלו כמה וכמה ענינים, תר"ב מצוות, מלבד ענין אחד, שבטוח הנך שהרב יאמר היפך רצונך (שהרי גם אתה יודע שמפורש בתורה להיפך, אלא מאי, אתה מרמה את עצמך - כידוע פתגם אדמו"ר מהר"ש בענין זה, ואין כאן המקום לחזור עליו), וגם בענין זה גופא אינך שולל את הפניה לרב מכל וכל, אתה רק דוחה את השאלה לאחרי זמן!

יש צורך, אפוא, להבהיר גם ענין זה, שכן, גם אם מפרשי המשנה אינם מבהירים זאת, הרי, ידע איניש בנפשי שגם לאחר שעושה הוא רב. הרי הוא עומד ומחל בט אם לשאול אצל הרב אודות ענין פלוני. או לדחות את השאלה וכו'.

לשאל את הרב על כל עניניו

ולכן, מצוה גדולה מודרכי המוסר להדגיש את הצורך לשאול אצל הרב בנוגע לכל עניניו, ואדרבה: דין קדימה, לשאלה אודות הענינים שמונה אצלו שהנהגתו באופן של עקמימות, או באופן גרוע מזה כו', וכן בנוגע לענינים שמוספק בהם, או בנוגע לענינים ששמע מפלוני שאין זה דבר הרצוי, או אפילו אם הבחין אצלו איזו תנועה של הסתייגות ("ענער האט א קרים געטאן מיטן גאון", אשר, בודאי הראו לו זאת בהשגחה פרטית וכתורת הכעש"ט שכל דבר הוא בהשגחה פרטית, וכפי שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר שהענין והשגחה פ"ק שרר ונוגע עד לאדם קדמון כו'), כדי שילמד הוראה בעבודתו לקונו.

יש להאריך בכל זה, ומסתמא, לא אוכל להתאפק ולהחריש מלבד בענין זה עוד פעם ועוד פעם.

יהי רצון - והוא העיקר - שיתקבלו הדברים ופעלו פעולתם, שכן, כאשר כאו"א יתבונן בעצמו, אפילו בהתבוננות שטחית, בודאי יבוא בעצמו להחלטה ע"ד הצורך והנחיצות בקיום הוראת המשנה "עשה לך רב", לכל לראש בנוגע לעצמו, ומצד הצינוי "ואהבת לרעך כמוך", גם בנוגע לכאו"א מ"שאל וכלל ישראל בכל מקום שידו מגעת.

עיי"ז מהחרימ את הגאולה האמיתית והשלמה וכאו"א מ"שאל וכלל ישראל, ביחד עם גאולת השכינה ("שכינתא בגלותא") כפס"ד הרמב"ם: "צריך כל אדם שיראה עצמו וכן כל העולם חציו וזאי... עשה מצוה אחת (מעשה אחד, דיבור אחד או אפילו מחשבה אחת), הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לקפ זכות, וגרם לו ולהם תשועה והצלה", עד ל"תשועה והצלה" העיקרית, גאולה האמיתית והשלמה, בפועל ממש. למשה מעשרה טפחים, בשעתא חדא וברגע חדא.

(מש"ח ל"ג דסוכות תשמ"ז)

(כמו "מעשיך על הצדקה").

ובחזתאם לכך, טוב ונכון ביותר, שכל אחד ואחת מישראל, האנשים והנשים, כולל ילדים וילדות קטנים, קיים את הוראת המשנה "עשה לך רב" (ובנוגע לנשים ובנות, בלשון דאמרי אינשי: "משפיעות"), עיי"ז שילך מוזמן לזמן למי שגדול הימנו (ר"ב), על מנת ובאופן לעמוד ל"מבחן בנוגע למעמדו ומצבו בלימוד התורה, בנתינת הצדקה, ובכללות הנהגתו בעבודת ה' גם בעניני הרשות, "כל מעשיך יהיו לשם שמים" ו"בכל דרכך דעה", אשר, עיי"ז יקבל את ההוראה וההדרכה הנכונה (ללא השוחד דקרבת עצמו).

ומה גם שעצם הידיעה שמוזמן לזמן יצטרך לתת "דין וחשבון" לבשר ודם, תפעל אצלו להיטיב את הנהגתו, ולהוסיף בכל עניני טוב וקדושה.

ויש להוסיף ולהדגיש ע"ד גודל החשיבות והצורך כו' דכל האמור גם במשך כל השנה כולה, ויתירה מזה תמיד כל הימים.

ולכן, הצעתי ובקשתי, בבקשה נפשית (ועוד יותר מזה, אלא שאין בידי לעת עתה ביטוי מתאים יותר כו') - שיפרסמו את הדברים בכל מקום ומקום - בשמי או שלא בשמי, בהתאם להתועלת בנוגע לקיום הדבר.

שכראי ונכון ביותר, אשר, כל אחד ואחת מישראל, אנשים נשים וטף, יקיימו את הוראת המשנה "עשה לך רב", ומוזמן לזמן יבואו אליו כדי לעמוד ל"מבחן בנוגע למעמדם ומצבם בעבודת ה', אשר עיי"ז יתוסף בודאי ובודאי אצל כאו"א מ"שאל בכל עניני טוב וקדושה, הלך ומוסיף ואור.

(ש"פ דברים שבת חזון תשמ"ז)

הוראות בענין עשה לך רב

דובר פעם בקשר להוראה ד"עשה לך רב" שדוקא אלו הזקוקים ביותר ל"רב" (יותר מאשר ע"ד הרגיל), משתמשים מקיים הוראה זו, ופוסקים לעצמם בכל דבר.

(מש"ח ט"פ וארא תשמ"ז)

כאו"א יוכל לבחור לעצמו איזה רב שירצה - ע"ד "לעולם ילמד אדם במקום שלבו חפץ".

(מש"ח ט"ב שבת תשמ"ז)

בחורים בישיבה יש להם לבחור רב. ניתן לבחור גם כא' שלא מזההנהלה.

(מענה משנת תשמ"ז)

נאמר עשה לך רב, וכידוע בדיוק לשון עשׂי שהוא מלשון מעשׂין על צדקה לשון כפי', היינו אפילו אם אין התלמיד רוצה בכך. ובפרט כשהמורה בענינים שנתורת החסידות מדברת אודותם, שהם ענינים דקים לפי"ע ובמילא הטעות בזה עלולה יותר ומקת יותר.

וידוע ג"כ הפירוש בדברי משה, רבן של כל ישראל, כותב זאת וכוון בספר (ואעפ"כ) ושים באוני יחושע. מובן ג"כ שאין יוצאים ידי חובתו בועשה לך רב, אלא שצ"ל ג"כ וקנה לך חבר, היינו מי שיכול לגלות לו ולפניו נגיע לבבו, וכפתגם כ"ק אדמו"ר האמצעי, שעיי"ז הנה שני נפח"א נלחמים על נפש הבהמית אחוה.

(ממכתב ח' ניסן תשס"ז)

בקשה נפשית ועוד יותר מזה

אמרו חכמים במשנתם: "עשה לך רב", כלומר, ישנו ציווי על כל אחד ואחד מישראל, מקטן ועד גדול, לקבל עליו ולעשות לו רב.

כלומר, נוסף על הוראת המשנה "איוהו חכם הלומד מכל אדם", היינו, שגם מי שהוא, חכם גדול כו', יכול להוסיף וללמוד מאחרים, ועד שיכול ללמוד מכל אדם (ואורבה: הנהגה זו מוכיחה שהוא בגדר חכם, כדיוק הלשון "איוהו חכם הלומד מכל אדם") צריך להיות גם הענין ד"רב", "עשה לך רב", כלומר, שיתקבלו עליו לרב, לסמוך על דבריו.

וטעם הדבר - כיון ש"אדם קרוב אצל עצמו", ובמילא, אינו יכול לסמוך על עצמו כו', ולכן, צריך לעשות לו רב - שיחשיבהו גדול ממנו, ולקיים את דבריו.

ויש להוסיף, שגם מי שהוא גדול בתורה וביראת שמים כו', שקשה לו למצוא מי שגדול ממנו, הרי "אע"פ שלא ימצא חכם גדול כמוהו, יעשה משלמטה הימנו, כי אין אדם רואה בעניני עצמו העצה הצריכה לו כמו שיראה וזלתו, וזהו עשה לך רב, אף שאינו ראוי, וכמפורש שכנגון דא יש צורך בענין של עשיה, "עשה לך רב", אשר, "לשון עשיה יאמר על דבר שצריך לטורח ולעשות על ידו", עד לעשיה מלשון כפיה

גמולתו יאמר אלן אורח עהפיע גתלם-עגרי
ועל יצטרך וטעוהו וילן עג עתל.

רבנותינו נשיאנו תקנו משפיע בתנ"ת - בכדי שעמו ידברו וישאלוהו
וכו' בכל כהנ"ל.

"בקשה נפשית"

"מובן שגם מי שהוא "איש עמוק", שמתבונן ומתעמק בכל דבר כו', ויטען שצריך ריבוי זמן כדי להתבונן ולהתעמק מי הוא המתאים ביותר לעשותו לרב - הרי, מכיון שחבל על הזמן שעובר בינתיים ללא קיום ההוראה ד"עשה לך רב", כדאי ונכון שלכל לראש יעשה לו רב תיכף ומיד (ללא התבוננות והעמקה יתירה), באופן זמני בלבד"

מקבץ נפלא מתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א עם הוראות וניטויים נדירים בענין ה"בקשה נפשית" - "עשה לך רב"

ע. • ע.

איך למצוא את ה"רב" המתאים

גם לאחר ביאור ההכרח ד"עשה לך רב", עדיין אפשר לטעון - הרי צריך לבחור לעצמו רב ("ובחרת"), ובוה גופא - אינו יודע אם יכול לבחור.

ועל כך בא המענה בגמרא -- על הכתוב (בנבואה מלאכי, נבואה שענינה הוא "אחרית הימים") "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא - אם דומה הרב למלאך ה' צבאות יבקשו תורה מפיהו ואם לאו...". (ח"ו אוי צ"ל התנהגה להיפך!

אבל ע"ז מקשים העולם "קלאץ קשיא":

איך אפשר לצוות לאדם "עשה לך רב", שהרב יהי "דומה למלאך ה' צבאות", כאשר מעולם לא ראה מלאך? וממילא מה התועלת במינוי הרב, הרי לעולם ישאר ספק בלבו האם הרב שלו הוא דומה למלאך ה' צבאות או לא, ולא יודע אם לקיים את הוראת הרב?

המענה לזה מפורש ברמב"ם, וכנ"ל שישנם ענינים שאין צורך להתייגע לחפש

אחר הביאור שבהם, לאחר שכבר נפסקו לחלכה ברמב"ם, ובפרט שהרמב"ם עצמו קבע שלאחר לימוד חמשה חומשי תורה ולימוד ספריו אין צורך בשאר ספרים.

(כ"ק אדמו"ר שליט"א חייך ואמר:)

ובכן, היכן מדבר הרמב"ם אודות "מלאך ה' צבאות", ובכלל - מהו השייכות של "מלאך ה' צבאות" בספר שהוא "הלכות הלכות"? אבל מכיון שיהודי צריך לבחור לעצמו רב שיהיה כמלאך - הרי זה גופא מוכיח שבספר "הלכות הלכות" כן צ"ל מבואר מהו מלאך.

והיינו: הרמב"ם מבאר בספרו פרטי ההלכות בנוגע לשכר הנפש וכדי להסביר שהשכר הוא דיקא לנפש, בלא גוף, מבאר: "העולם הבא אין בו גוף וגוי' אלא נפשות הצדיקים בלבד בלא גוף, כמלאכי השרת".

ומקורו של הרמב"ם הוא - כמצויין במפרשים - בנמרא, במסכת ברכות (ובנמרא נאמרו פרטים נוספים שמאייזו סיבה שתהי' לא הובאו ברמב"ם), ושם מביאר מהו העולם הבא, ששם תהי' הנפש בלא גוף כמלאכי השרת: "אין בו לא אכלה ולא שת" .. ולא קנאה ולא שנאה ולא תחרות כו'".

ועפ"י מובן, שאם יש לאדם ספק האם הרב שבהר לעצמו הוא "דומה למלאך ה' צבאות" או לא, אינו צריך לעוף בשמים ולחפש מלאך (ומי יודע אם ימצא מלאך, וכשכבר ימצא מי אמר לו אם הוא ממלאכי השרת או להיפך - משרין יהודאי...)

אלא התשובה לזה מפורשת בתורה-אור (שכן, התורה אינה משאירה שום דבר לא ברור ומואר) - בהלכה פסוקה ברמב"ם:

כדי להיות דומה למלאכי השרת צ"ל במעמד ומצב דנפש שאינה משוחתת מהגוף, היינו כמצב הנפש בעוה"ב - ללא קנאה ותחרות, מלחמה ושנאה וכו' - ככל הפורשים בנמרא ...

כמוכן מעצמו, הנה לפני שמחפשים את הסימנים ל"רב" ו"תלמיד חכם" מוכרחים שהיו הסימנים דבני", שהם הסימנים המפורשים בגמרא: "שלישה סימנים יש באומה זו הרחמנים והביישנים וגומלי חסדים". והיינו שסימנים אלו הם הסימנים דכלל ישראל, אלא שנוסף ע"י ישנו "רב", שוחט, מוהל וכו' עד לבעלי עסקים, ובכללות - "ששכר" ו"ובלוק".

ולכן, כאשר מדובר בנוגע למעשה בפועל, "עשה לך רב", מובן שכלל לראש יש לבדוק אם ישנם ג' סימנים אלו - ביישנים רחמנים וגומלי חסדים. ומכיון שמדובר ב"סימן", מובן שאין זה דבר שאפשר להעלים ולהסתיר, שהרי אם הוא ביישן, גומל חסדים או רחמן בחורי חרדים - אין זה "סימן", כמוכן שסימן צ"ל דבר הנראה לעין, שגם אחרים רואים שהוא ביישן. גומל חסדים ורחמן, ודיקא אם אלו הסימנים של

וקל וחומר מאנשי סודם, שלמרות היותם "רעים וחטאים גוי", הבינו גם הם שהייכים למנות עליהם שופט, כמסופר בפרשתנו "לוט יושב בשער סודם", "ישב כתיב, אותו היום מינוהו שופט עליהם", ועל-אחת-כמה: וכמה - להבדיל אף-אלפי-הברלות - בנוגע לבני אברהם, "צחק ויעקב, ועל-אחת-כמה-זכמה לאחרית מתן תורה.

(משוחת ש"פ וירא - כ' מר חשוון התשמ"ז)

יחכן שאשאל את הכותב אם יש לו "רב" ומה שמו...

מובן שגם מי שהוא "איש עמוק", שמתבונן ומתעמק בכל דבר כו', ויטען שצריך ריבוי זמן כדי להתבונן ולהתעמק מי' הוא המתאים ביותר לעשותו לרב - הרי, מכיון שחבל על הזמן שעובר בינתיים ללא קיום ההוראה ד"עשה לך רב", כדאי ונכון שלכל לראש יעשה לו רב תיכף ומיד (ללא התבוננות והעמקה יתירה), באופן זמני בלבד, עד שימצא את הרב המתאים - לאחר ריבוי ההתבוננות והעמקה כו'.

וכדי להוסיף בויררו הענין כו' - יכולים לנצל גם ענין של "איום": מכיון שכותבים אלי פתקים וכו' בענינים שונים. להוי ידוע שיתכן שאשאל את הכותב: האם קיימת את ההוראה ד"עשה לך רב", מה שמו של הרב...!

ולהוסיף ששאלה זו אינה הייבת לבוא לאחר המענה, או כד כבר עם המענה, אלא יתכן שתבוא לפני המענה...

(משוחת ש"פ דברים תשמ"ז)

בסופו של דבר יעשה זאת מתוך תענוג

רואים במחשש שכאשר צריך למסור דין-חשבון לבשר-רום - "עשה לך רב" - או ניתוסף בקיום הדבר בפועל ממש. ובלשון הידוע - "הי רצון שיהא מורא שמם עליכם כמורא בשר רום".

ולכן, אף שמלכתחילה כרוך הדבר בקושי מסויים, וכדייק הלשון "עשה לך רב" - "עשה" (גם) מלשון כפי', הרי, בראותו שהדבר מוסף ומסייע בעבודתו, עושה זאת - בסופו של דבר מתוך תענוג.

(משוחת ט"ז מניא תשמ"ז)

מוכרח לכאוי"א שיהי' מי עומד על גבו

- הנה מובן שלא כן הוא, אלא מוכרח לכאוי"א שיהי' מי עומד על גבו, והרי כבר בשאלתו אם להסתב ההנהגה ולעבודה כדבעי מספיק הלימוד בספרים ושוחות וכו' -

אתו וכו'; וה"עשה לך רב" הוא בכדי לשפר ולהרחיב התכונה בינה ודעת של התלמיד.

(ש"פ בא ח' שבט תשמ"ט)

הקהל בזמנו - עשה לך רב

כשם שבזמן הבית נצטוו ישראל למנות להם מלך, כן בזמן הזה ישנו הציווי "עשה לך רב" (אבות פ"א), וכמאמר חז"ל (ראה גיטין סב) "מאן מלכי רבנן"

כל יהודי צריך שיהיה לו "רב", שיקרא לפניו הפרשיות שהיה המלך קורא בהקלה: "שמע" - ה"רב" יפעל בו קבלת עול מלכות שמים, "והיה אם שמע" - הוא יסביר לו ש"ואספת דגנך תלוי ב"שמוע תשמעו".

וציווי זה שייך במיוחד לזמננו, ערב ביאת משיח צדקנו, שהלוא המשיח יהיה חן רב (ילמד תורה את כל העם) והן מלך ("מלכא משיחא").

(לקוטי שיחות כרך כד, עמ' 105)

העצה לאחודות - "עשה לך רב"

העצה היעוצה לעשות לחוק ולהרכבות בעניין האחדות - קיום הוראת המשנה "עשה לך רב":

נוסף על הפירוש הפשוט ד"קשה עלי פרידחתם", שהקב"ה אינו יכול, כביכול, לסבול פירוד בישראל ח"ו - ישנו גם פירוש נוסף, שקשה לו להקב"ה, כביכול, לשלול ולבטל את הפירוד בישראל, מכיון שדבר זה תלוי בעבודתם של ישראל, על דרך מאמר ח"ל "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים".

והעצה, כאמור, קיום הוראת המשנה, "עשה לך רב":

[...] הצורך והנתיצות שכל אחד ואחד מישראל, מגדול ועד קטן, קבל עליו ויעשה לו רב, היינו, שלא יסמוך על עצמו (שהרי הלכה בתורה היא "אדם קרוב אצל עצמו"), אלא יעשה לו רב, גדול הימנו, ויקבל את דבריו.

[...] [ומובן, ונראה במוחש, שעל ידי קיום ההוראה ד"עשה לך רב", יהיה נקל יותר לפעול בעצמו את עניין האחדות, הן בנוגע לעבודתו בעצמו, והן בנוגע לעבודתו עם הזולת.

(משיחות ש"פ מח, ה' במרחשוון תשמ"ז)

הלימוד מאנשי סודם

לכל לראש - חינוך עצמו, עליידי קיום הוראת המשנה "עשה לך רב" - במכל-שכן

הנהגתו בגלוי - אזי יכול להיות רב הדומה למלאך ה' צבאות וכל השייך לוה.

(משיחות פורים תשמ"ז)

"לא אשאל את האברך העומד ממולי..."

לא אשאל אצל אברך מסויים שעומד ממולי האם כבר קיים את ההוראה ד"עשה לך רב", ואם כן, כמה פעמים הלך לאותו רב להתדבר עמו בקשר לענייני עבודתו כו' - מכיוון שתהיה לו "שענה צדוקת": מדוע בחרתי לשאול אצלו דווקא, ולא אצל אחרים. ולכל לראש, אצל אלו היושבים קרוב אלי, יהודים מכובדים בעלי זקן שיבה, שמרגישים שיושבים במקום הראוי לפי כבודם... - מדוע לא אשאל אצלם האם כבר קיימו את ההוראה ד"עשה לך רב", ולא רק כדי לצאת ידי חובה, כי אם ללכת מפעם לפעם להתדבר עמו כי. והעיקר, לעשות כדבריו. ואצלם - לא אשאל, מכיוון שעדיין לא קיימו ההוראה זו:

(משיחות ש"פ ירא תשמ"ז)

עבודת התלמיד

ההוראה ד"עשה לך רב" היא (לא בכדי לפטור את עצמו מלהתייעץ, אלא אדרבה) חלק מעבודתו שלו (ולא עבודת הרב): "עשה לך רב", כולל עשייה לשון כפייה [...כפי שמבין ששכלו שהוא צריך לה:] הוא צריך ללכת לחפש ולמנות "רב" שיוכל להתיעץ

כיצד אראה לרבי את פרצופי ואין לי משפיע

מספר הרב לוי שיחי' פאריז משפיע ביישיבת תורת'ל לונדון אנגליה: "בשנת תשמ"ז הרבה כ"ק אד"ש מה"מ לדבר בחובתו של כל חסיד למנות לעצמו 'משפיע', "עשה לך רב". באותה שנה נסע לרבי חותני איש המסירות נפש הרה"ח ר' חנן לוי ע"ה. באחד הימים שלפני הנסיעה אני מקבל ממנו שיחת טלפון בהולה אשר בה הוא פונה אלי ברצינות גמורה ובשיא הפשטות ושואל אותי "תוכל להיות הרב שלי?..."

הייתי המום מהפשטות בה הוא אמר את הדברים בלי כל גינונים, אך יותר מכל נבוך הייתי שהוא מבקש ממני! ניסיתי לשכנע אותו שמי אני ומה אני, ויש הרבה חסידים אחרים וכו', אך הוא בשלו, ואף אני בשלי, פשוט לא מוכן לקבל את הרעיון. לבסוף הוא התפטר והציע "לפחות לכמה חודשים"... שאלתי אותו "מה קרה פתאום שהעניין נעשה כה חזוף?" תשובתו הייתה: "אני נוסע לרבי, ואיך אני יראה את פרצופי לרבי ולא עשיתי לעצמי רבי?" חשבתי הלוואי עלינו... היכן היינו עומדים אם כל חסיד היה חושב כך..."